

Pasientinformasjon om innleggelse av VAP/Veneport ved Avdeling for kreftbehandling

Hva er VAP?

En veneport eller VAP (Venous Access Port) er en venøs tilgangsport (sentralt venekateter). En veneport består av et lite kammer som opereres inn under huden på brystet. Kammeret har tilgang til en stor blodåre gjennom en tynn slange.

Det er vanlig å legge inn en veneport ved langvarig intravenøs behandling med for eksempel medikamentell kreftbehandling eller intravenøs næring, og/eller der man ser at blodårene er vanskelig å legge venekanyler i.

Hvordan skal jeg forberede meg?

Gi beskjed til legen om du bruker blodfortynnende medisiner. Legen din vil da gi deg beskjed om hvordan du skal forholde deg. Det kan være du skal slutte å ta disse medisinene noen dager før innleggelsen av veneport.

Du kan spise og drikke en lett frokost før du kommer til sykehuset, og du kan ta dine andre faste medisiner som vanlig. Dusj og ta på rent tøy før du kommer til sykehuset. Ringer, andre smykker og klokke tas av og legges igjen hjemme sammen med andre verdisaker. Ved ankomst sykehuset skal du faste frem til innleggelsen av veneporten.

Vi anbefaler at du **ikke** kjører bil den dagen du skal få veneport i tilfelle du har behov for beroligende medikamenter. Du må sette av hele dagen til inngrepet.

Hva skjer den dagen jeg får veneport?

Før innleggelsen: Før selve inngrepet tar du blodprøver ved sykehusets laboratorium. Når svaret på blodprøvene er klart, vil du bli møtt av en sykepleier og få beskjed om å ta på deg en sykehuskjorte og legge deg i en seng. En portør vil trille deg i sengen til der hvor inngrepet skal gjøres.

Innleggelsen: Selve veneportinnleggelsen skjer i lokalbedøvelse og er en steril prosedyre. Inngrepet tar vanligvis mellom 30-60 minutter. Noen kan oppleve det å få satt lokalbedøvelse som litt ubehagelig, men dette gir seg når bedøvelsen virker. De fleste kjenner et press i området hvor veneporten opereres inn. Du vil få smertestillende og beroligende medikamenter etter behov.

Etter innleggelsen: Etter veneportinnleggelsen triller en portør deg tilbake til avdelingen. Det er vanligvis ikke nødvendig å holde sengen, hvis ikke du føler for dette. Du kan spise og drikke som vanlig.

Etter innleggelse av veneport skal du være i sykehuset til observasjon. Vi vil observere at det ikke begynner å blø fra operasjonssåret.

Gjelder Ullevål: 2 timer etter inngrepet blir det tatt et røntgenbilde av brystet. Dette for å sjekke at veneporten ligger der den skal og at det ikke har oppstått komplikasjoner. Når røntgenbildet er godkjent av lege er veneporten klar til bruk, og du kan reise hjem.

Gjelder Radiumhospitalet: Inngrepet foregår på røntgenavdelingen og det tas røntgenbilder underveis for å se at kateteret er plassert i riktig posisjon. Veneporten er derfor klar til bruk med en gang. Du kan reise hjem etter to timers observasjonstid, eller etter at kuren er ferdig.

Bivirkninger og komplikasjoner

Normal tilhelingstid etter inngrepet er 7-10 dager. I denne perioden skal såret være tildekket med steril bandasje.

Såret er lukket med en selvoppløsende tråd som vil forsvinne av seg selv. Området er også forsterket med strips (små teipbiter). Stripsene skal også sitte på i denne perioden.

Dersom det kommer blod eller annen væske på bandasjen de første 3 dagene, må du bytte den. Er bandasjen tørr lar du den ligge på til du skal dusje. Vi anbefaler at du venter med dusjing av overkropp til 3 dager etter innleggelsen. Når du skal dusje anbefaler vi at du legger en dusjbandasje (Tegaderm) over bandasjen. Dusjbandasjene kan kjøpes på apoteket, f.eks. Tegaderm 10x12 cm eller Tegaderm rull 10cmx10m. Når du er ferdig, fjerner du dusjbandasjen og legger på ny hvit bandasje (Mepore 8x10 cm). Stripsene som ligger under bandasjen skal normalt ikke fjernes før hudsnittet har lukket seg og sårkantene har grodd ordentlig. Vær påpasselig med å vaske hender godt før og etter at du skifter bandasje.

Det er normalt å være øm i området rundt veneporten et par dager etter innleggelse. Dersom du har behov for smertestillende etter inngrepet avklares dette med lege.

Det kan forekomme bloduttredelse (blåmerke) i området ved veneporten. Dette er normalt og ufarlig, og vil gå over av seg selv.

VIKTIG INFORMASJON: Dersom huden i området blir **rød, varm, hoven, det kommer væske fra hudsnittet, du har smerter og /eller får feber** kan du ha fått en infeksjon. **Du må da umiddelbart ta direkte kontakt med sykehuset.**

Du kan ringe OUS sentralbord, telefonnummer: **915 02 770**. Spør etter vakthavende lege ved den avdelingen du mottar behandling.

Kontroll og oppfølging:

En veneport er et lukket system, så med mindre det sitter en nål i den, kan du leve helt uten restriksjoner.

Når veneporten ikke er i bruk bør den skylles hver 12 uke av kvalifisert helsepersonell. Du må selv påse at du har avtale om skylling senest 12 uker etter at den sist var i bruk. Etter avsluttet behandling eller ved behandlingspause er det anbefalt at veneporten fjernes. Fjerning av veneport gjøres på sykehus.

Noen ganger kan veneporten bli «delvis tett». Det vil si at vi ikke får blodretur og/eller at væske drypper sakte inn. Sykepleier vil i samarbeid med lege gjøre bestemte tiltak for å få rettet opp i dette.

Dersom du har spørsmål angående din veneport, ta kontakt med avdelingen hvor du mottar behandling.